

ILUSTRIRANI SLOVENEČ

. T E D E N S K A . P R I L O G A . S L O V E N C A .

Leto VI

18. maja 1930

Štev. 20

Narcise pod Golico

(Foto J. Skerlep.)

Naša Golica je znana in znamenita zlasti zato, ker pokrivajo njena pobočja spomladi celi travniki narcis, da je videti ponekod od daleč, kot bi bila pokrita še s snegom.

Manifestacije sportnikov v Belgradu

Sezotrie Sidarus bej,
prvi poslanik Egipta na našem dvoru, ki je predal dne 3. t. m. našemu vladarju svoje poverilnice.

Od 2.—4. t. m. so se vršile v Belgradu velike prireditve vseh panog našega sporta in iz vseh pokrajin naše države. V petek so se sportniki najprej poklonili kralju, nakar se je pričela takoj tenis tekma med Jugoslavijo in Svedsko. V soboto so nastopili atleti, glavne prireditve so bile pa v nedeljo. Zgornja slika nam kaže zastopnike vseh sportnih organizacij z dr. Hadžijem, predsednikom vsedržavne sportne zveze v sredini; slika na desni zmagovalca v kolesarskih dirkah, Rozmana iz Maribora, na cilju.

Spodaj: Prvi davčni reklamacijski odbor v Ljubljani za l. 1929—1931. Spredaj sede: I. Rus (Laški potok), F. Bajič (pomočnik finanč. ravnatelja), dr. J. Povalej (finančni ravnatelj), H. Perne (fin. svetnik), in Elbert J. (Ljubljana); zadaj pa stoje: E. Koprivnikar (Litija), F. Lipej (Brežice), I. Rozman (Ljubljana), A. Rojina (Ljubljana), Mešek Iv. (Ljubljana), Iv. Vrečar (Domžale), A. Volk (Ljubljana), A. de Gleria (Logatec) in Fr. Gorjanc (Kranj).

Smrtna maska Simona Ogrina, veterana naših slikarjev, ki je umrl dne 3. t. m. na Vrhniki, v 80. letu starosti. Masko je posnel g. St. Dremelj, gojenec ljubljanske kiparske šole.

S pogreba senjskega škofa dr. J. Marušiča, ki je umrl prejšnji mesec in katerega so prepeljali v njegovo rojstno župnijo. Zgornja slika nam kaže nalaganje krste na parnik, slika na levi pa pogrebni sprevod z nuncijem Pellegri-nettijem in nadškofom Bauerjem, na skrajni levisi pogrebni voz.

Udeleženke enega izmed treh gospodinj-skih tečajev, ki jih je priredil zadnje leto odsek prosvetnega društva »Gospodinja« na Viču pri Ljubljani za delavska dekleta. Na levi: Delegati na zborovanju Rudarske zadruga v Celju, ki se je vršilo nedavno ob navzočnosti rudarskih zastopnikov iz vse Slovenije. V sredi je videti načelnika J. Struca (1) iz Trbovelj, levo od njega pa tajnika P. Ocvirka (2).

Na desni: Novi most čez Selško Soro v Škofji Loki, ki ga je zgradil bivši ljubljanski oblastni odbor. Most je železobetonski in prvi te vrste v Jugoslaviji. Ob straneh ima hodnika za pešce. Pred kratkim se je vršila poskusna obtežba, ki jo je most izborno prestal. Gradil je most stavbenik Emil Tomazič iz Ljubljane, Nova ulica 5. — Spodnja slika nam kaže stari most.

Slike k Slovenskemu biografskemu leksikonu

Na levi:

Gruber Gabrijel,

S. J., hidrotehnik, je bil rojen 1740 na Dunaju. Leta 1769. je prišel za profesorja risanja, geometrije, mehanike in hidravlike na ljubljanski licej in stavil še isto leto dež. stanovom predlog za izkop kanala za Gradom, ki nosi sedaj njegovo ime. Leta 1772. so z deli začeli, toda projektant je doživel mnogo razočaranj. Bil je odstavljen od vodstva del, nakar je odšel v Rusijo, postal rektor jezuitskega kolegija v Petrogradu in 1805 tam umrl.

Na desni:

Kenda Robert,

šolnik, je bil rojen 1878 v Ajdovščini in živi sedaj kot profesor v Mariboru. V prejšnjih letih je mnogo predaval po raznih mestih in sodeloval tudi pri raznih listih.

Motivi z naših živalskih sejmov in živilskih trgov

(Foto Krašovec.)

Sejmi zavzemajo v ljudskem življenju že od nekdaj jako veliko vlogo. V srednjem veku so bila to edina tržišča, iz katerih so se razvila polagoma tudi mesta. Nudijo nam pa še dandanes obilo zanimivosti. Tu so združeni najrazličnejši ljudski tipi in značaji: kričavi mešetarji, revni bajtarji, ki so prignali naprodaj važen del vsega svojega imetja, bahavi gruntarji, ponosni na svojo zrejo, skromne ženice, ki so prinesle na trg par jajc, liter poslednjega fižola in pest ješprenčka, da bodo mogle nesti otrokom domov komad obleke. Tu najdeš naduto gosposko gos, ki nima pojma o tem, da se je morala kmetica potiti za svoj pridelek mesece, preden ga je prinesla na trg, kjer ga sedaj seveda ne more dati zastonj in najdeš tudi prefrigano prekupčevalko, ki izvije kmetici iz rok njeno blago, da ga proda potem z znatnim izkupičkom naprej. Skratka: trg in sejem sta važni ogledali našega naroda v gospodarskem in socialnem pogledu.

Kmetiški očanec na konjskem sejmu.

Konjski sejem.

Prodaja zelenjadi.

Na levi:
Pri jutranjem solncu.

Spodaj:
Za purana.

Prva domača
zelenjava.

Maslarice.

Spodaj na levi: Na vaškem sejmu. — Spodaj: Sadni trg.

Razne zanimivosti in posebnosti

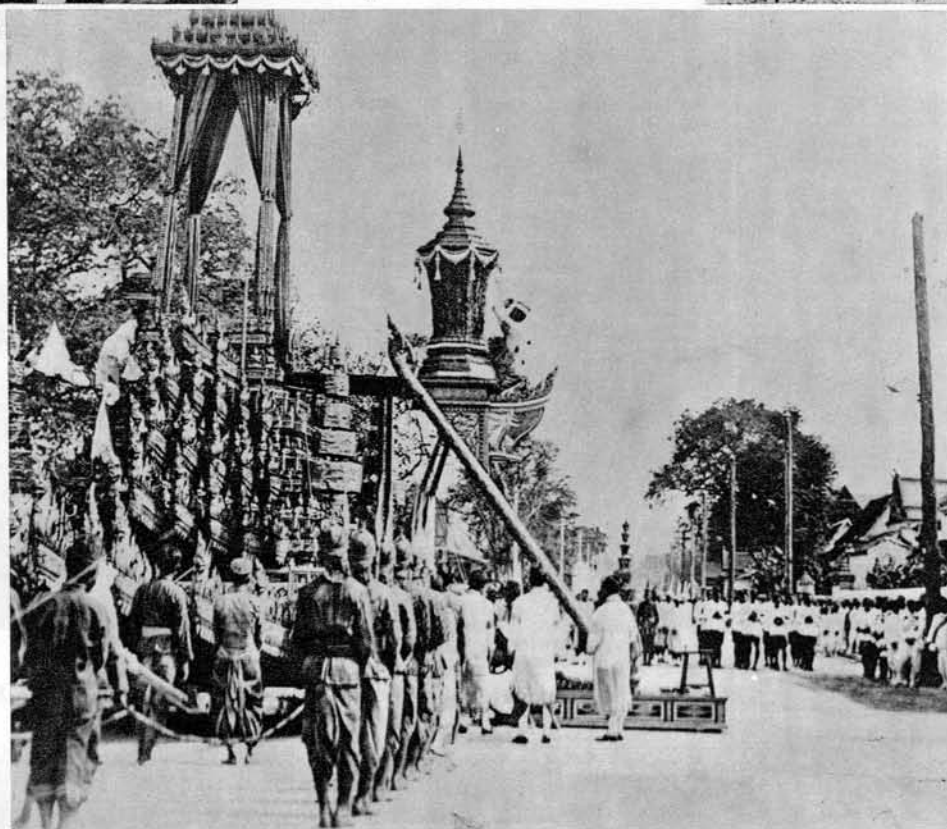
Na levi:

Ameriško zračno oboroževanje. Američani posvečajo posebno pozornost svoji oborožitvi v zraku in velika bojna letala opremljajo z vedno večjimi projektili. Najnovejše njihove zračne bombe tehtajo po 40 stotov in njih ogromno velikost nam lepo predočuje slika na levi, poleg nje stoji vojak. S takimi bombami so oborožili že celo skupino svojih letal. Nedavno so priredili zanimive zračne manevre, pri katerih so vodili letala iz poveljniškega letala po radiu.

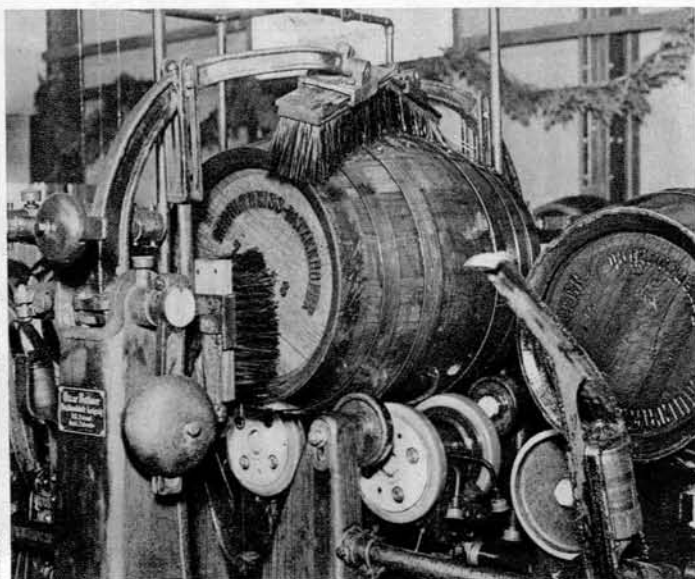
Na desni: Pogrebne svečanosti v Siamu. Pred nekaj meseci je v Siamu umrl princ Mahidol. Ob priliki pogrebnih svečanosti, ki so trajale več tednov, so razvili ves tradicionalni pomp. Slika nam kaže slovesno prepeljavo žare s princem pepelom na pokopališče.

Spodaj: Astronomi pri delu. Ob priliki važnih astronomskih pojavov potujejo znanstvene ekspedicije v vse dele sveta, da čim natančneje opazujejo nebesne pojave. Slika nam kaže tako nemško ekspedicijo z najfinejšimi aparati v siamski vasi.

Pastir, ki študira koran. — Glavna dolžnost mohamedancev je, da poznajo dobro koran. Kdor ne more kupiti vsega, si izposoja posamezne liste, nalepljene na deske ter se ga potem uči pri svojem delu. Tako vidimo v Tunisu pogosto pastirje, ki gredo za svojo čredo z listom korana na hrbtu.

Spodaj: Stroj za snaženje sodov, ki je bil razstavljen na zadnji pivovarski razstavi v Berlinu. V eni uri stroj temeljito osnaži zunaj in znotraj 240 sodov.

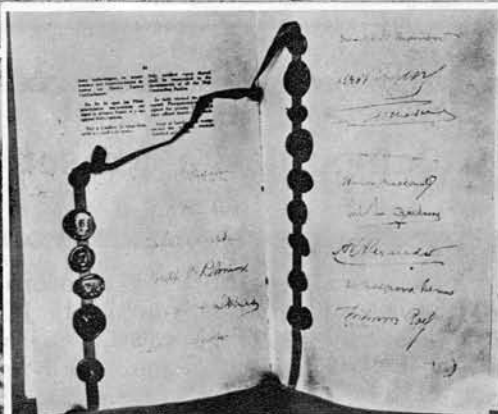

Letošnji prvi maj je potekel po vsem svetu proti pričakovanju mirno. Komunisti so ponekod sicer skušali nastopiti ostreje, toda do resnejših kravalov ni prišlo nikjer. Slika nam kaže del nepreglednih množic zborovalcev na Dvornem trgu v Berlinu.

Spodaj: K indijskemu osvobodilnemu gibanju. Vse kaže, da bi utegnilo zavzeti indijsko osvobodilno gibanje vendarle resnejši obseg, nego se je zdelo izprva. Po vsej Indiji se vrši žilava agitacija nacionalistov in ponovno prihaja že tudi do krvavih spopadov z oblastmi. Spodnja slika nam kaže enega izmed neštetihih nacionalističnih shodov. Na levi stoji poslanec Nariman, ki govori množici.

Spodaj: Avstrijski kancler dr. Schöner je posetil prve dni maja Pariz in London, da prepriča obe velesili o popolni lojalnosti Avstrije, kajti njegova nedavna pot v Rim je vzbudila ponekod veliko nezaupanje. Povsod je bil ljubeznivo sprejet. Slika nam ga kaže na pariškem kolodvoru, kjer ga je sprejel sam Briand.

Dokument s podpisi glavnih delegatov, ki so ga sestavili ob zaključku londonske pomorske razorožitvene konference. Čeprav je trajala ta tri mesece, zaradi italijanske odporosti vendarle ni dosegla svojega namena in je končala le s sporazumom med Anglijo, Ameriko in Japonsko.

Med monarhijo in republiko na Španskem. Republikansko gibanje se na Španskem širi vedno bolj, toda tudi pristaši monarhije skušajo svoje vrste organizirati. Zgornja slika nam kaže ogromen shod konservativcev, ki se je vršil pred kratkim v Madridu in je demonstriral za monarhijo.

Na levi: Mussolini prisostvuje paradi novih miličnikov, katerih so dne 29. aprila asentirali 90.000.

Filatelistični kotiček

Redne romunske znamke s sliko mladega kralja Mihaela I.

Spodnje tri: Znamke za romunsko zračno pošto.

črna

rdeča

olivna

violetna

zelena

roza

rjava

ultramarin

modra

rjava

modra

rdeča

A. Derental:

13

Singapurska krasotica

Povest

»Morate nama oprostiti!« je nagovoril Rahmanova Pablo Moraleda. »Jaz in moj prijatelj James sva Vas namreč imela za angleškega turista. Saj veste! Misliła sva, da ste Vi eden tistih, ki po inozemskih beznicah iščejo izrednih doživljajev. No, pa sva Vam torej hotela preskrbeti takšen 'izreden vtis'!« Glasno in veselo se je zasmeljal. Mož je takoj ugajal Rahmanovu, dasi je imel dokaj sumljivo zunanost. Najbrž je marsikateri preiskovalni sodnik po vseh kotih zemeljske oble v svoji zbirki zločincev hranil njegovo sliko... Campbell, ošaben in plavolas, se je le rahlo nasmehnil in nakremžil ustnice. Še zdaj se je Rahmanovu zdelo, da bi mu prejkoslej rad preskrbel 'izreden doživljaj'.

»Vi še ne poznate mojega prijatelja!« je rekel Kiersten. »V svojem življenju je ustrelil vse več ljudi, kakor vidva oba jerebic. Tudi sam je le slučajno ušel ustrelitvi!«

Campbell se je nenadoma pričel zanimati za Rahmanova. »O!« je rekel nekam zavistno. »To mora biti pa jako zanimivo! Koliko ljudi ste ustrelili, sir? Povejte število!«

»Tega vam res ne morem povedati!« je nekam osorno odgovoril Rahmanov. »Nikar ne mislite, da sem si beležil številke!«

A Campbell je menda že po Kierstenovem priporočilu ocenil Rahmanova kot vsega spoštovanja vrednega človeka. Pristrčno ga je pogledal, mu napil in molče z enim požirkom izpraznil dvignjeni kozarec. Rahmanov mu je odzdravil na isti način. Campbellove plave oči so zažarele od samega veselja. »Mister! Ne zamerite, ne morem se takoj navaditi ruskih imen! Pretežka so zame. Vi pa res pijete kakor žolna!«

»Jaz se samo trudim ne zaostati za Vami.«

»Res? Izvrstno! Veseli me, da sva se seznanila!« Z iskreno prisrčnostjo je Rahmanovu stisnil roko. Kiersten je pokimal točaju, in Malajec je takoj prinesel nove kozarce.

Bilo je že pozno ponoči, ko so korakali proč po temni ulici in drug drugemu pomagali obdržati ravnotežje. Pablo Moraledo je mukoma prestavljal svinčene noge, se oprjel na Rahmanova za rokav in mu brbljal po špansko: »Praviš torej, da si že bil v Madridu? In si vendar Rus! Jaz pa še nikoli nisem yidel Madrida in sem vendar Španec! Ni to res smešno? Carramba! (Strela!)« Campbell, ki je čvrsto korakal zraven, je na vse grlo tulil znano pesem irskih vojakov: »It is long, long way to Tipperary. It is long, long way to go!« (Daleč, daleč je v Tipperary! Daleč, daleč je dotam!) Kiersten se je držal zadaj. Kakor vedno je pil prav toliko ali še več kakor vsi ostali, a se je zdel popolnoma trezen. Zamišljeno je žvižgal koračnico svojega nekdanjega polka. Rahmanovu se je zdelo vse jako pristrčno in zabavno. Ni bil vinjen, čutil je samo neko razburjenje, ki mu ni vedel pravega vzroka. Ali so ga popiti kozarci rain-bowov zazibavali v mavrične sanje ali pa je nepričakovano svidenje s Kierstenom v njegovi duši zopet vzvalovilo vse, kar je bil že davno pozabil in pokopal... Nenadoma pa se je sredi temne tropske noči spomnil živordečih ust in črnih, ob sencih malo poševnih oči. »Saj res!« je pomislil skoro na glas. »Jutri v botaničnem vrtu in ob štirih popoldne!«

VI.

Naslednjega dne je začul Rahmanov svoje ime baš v trenutku, ko je na ulici Severnega mostu ustavil mimo-letečega rikšo, da se popelje v botanični vrt. Ozrl se je in zagledal Kate.

»Zakaj včeraj niste prišli k nam? Ves dan sem Vas čakala. Nikamor nisem šla. Bala sem se, da pridete lahko v času, ko me ne bo doma!«

»Imel sem opravke.«

»No, in zdaj?«

»Tudi zdaj imam opravke in nujna pota!«